LISTOWNIK LUDOWY

czyli

jak pisać listy

Tomik II

Listy handlowe

Bezpłatny dodatek do „Gazety Grudziądzkiej"

Grudziądz 1924

Drukiem i nakładem Zakładów Graficznych W. Kulerskiego

Gazeta Grudziądzka—Grudziądz-Tuszewo

KSIĄŻKI TREŚCI UŻYTECZNEJ.

Dr. Med. St. Beyer. **Lekarz domowy, niezbędny poradnik zdrowia** w każdym domu, zawierający sposoby leczenia wszelkich chorób. Nakład III. Książka 214 stron druku, w formacie 13×21 ctm., 30 ilustracji oraz spis herbat lecznicz. Cena 2,00

M. Reszelska, St. Mittman i Królikowska. **Nauka gotowania,** ułożona z prac konkursowych powyższych autorek i zawierająca przepisy gotowania wszelkich potraw, marynowania, pieczenia itd. Nadzwyczaj cenna książka dla każdej gospodyni. Nakład II. Książka grubości 88 stron w formacie 14 × 22 ctm. . . . . Cena 0,50

Dr. Edm. Bernecki. **Zarys prawa cywilnego niemieckiego.** Zeszyt I omawiający prawo spadkowe. Cenny podręcznik dla wszystkich prawników i osób interesujących się prawem. Załącznik formularzy i wzorów, potrzebnych przy urzędowaniu, 80 stron druku w formacie 11×22 ctm. półoprawny . . . . Cena 1,20

Władysław Grobelny. **Jak kalkulować.** Praktyczny podręcznik dla przemysłowców i rzemieślników, 40 stron druku w formacie 12×18 ctm. . . . . Cena 0,10

Wiktor Kulerski. **O pieniądzu,** o powodach niskiego stanu waluty polskiej, broszura, 36 stonnic . . . . Cena 0,10

Wiktor Kulerski. **Reforma walutowa.** Brosz. 16 str. druku. Cena 0,05

— **Djecezja chełmińska. Katechizm religji katolickiej.** Jedyny prawnie uznany podręcznik do nauki religji katolickiej dla djecezji chełmińskiej. Nakład II. Broszurowany . . . . Cena 0,50
oprawiony i drukowany na dobrym papierze . . „ 0,60

Ks. Józef Bielicki. **Rok kościelny.** Objaśnienie świąt kościelnych oraz obrzędów w dni świąteczne sprawowanych Broszura 64 stron druku . . . . Cena 0.36

Ks. J. Stagraczyński. **Wykład mszy św.** Czytania dla wiernych każdego stanu, książka zawierająca 246 stron druku, mocno oprawiona. . . . . Cena 1,00

— **Pieśni katolickie.** Zbiór najużywańszych pieśni dla ludu rzymko-katolickiego. Książka zawierająca 116 stron druku w formacie 9×13 ctm., półoprawna 0,50

— **Gazeta Grudziądzka. Wiązanka pieśni polskich,** najwięcej śpiewanych. Broszura zawierająca 192 stron druku w formacie kieszonkowym 9×13 ctm. . . . . . Cena 0,50

Marja Ruszczyńska. **10 komedjek dla młodzieży** dla teatrów amatorskich, 80 stron druku . . . . Cena 0,25

Łucjan Siemieński, uzup. *Ks. J. A. Łukaszkiewicz.* **Wieczory pod Lipą,** czyli historja Narodu Polskiego od najstarszych do najnowszych czasów, napisana w sposób barwny i przystępny dla młodzieży szkolnej i ludu, z barwnemi obrazkami, z rycinami oraz ozdobną okładką, 400 stronnic druku, nakład III . . . . Cena 2,50

KSIĘGARNIA NAKŁADOWA WIKT. KULERSKIEGO (GAZETA GRUDZIĄDZKA) GRUDZIĄDZ-TUSZEWO

Bibljoteczka Domowa Wydawnictwa „Gazety Grudz."
Bezpłatny dodatek.

Listownik ludowy

czyli

jak pisać listy

Tomik II

Listy handlowe

Grudziądz 1924
Drukiem i nakładem Zakładów Graficznych Wiktora Kulerskiego
(Gazeta Grudziądzka) Grudziądz-Tuszewo

List kupiecki jest środkiem piśmiennego porozumiewania się kupca z klijentelą. Różni on się od listu prywatnego tem, że podczas gdy w pierwszym sposób wyrażania się może być wesołym, poufałym czy też ironicznym, w liście kupieckim powinien być zawsze spokojnym, zrozumiałym, uprzejmym i zwięzłym.

Zewnętrzny układ listu.

(Papier, pismo i forma, koperta i napis na niej).

Interesy kupieckie używają do korespondencji swej papieru listowego formatu większego ćwierć arkusza z dokładnem wymienieniem firmy, miejsce zamieszkania i innych dopisków jak n. p.: numeru związku telefonicznego, konta bankowego i t. d. w nagłówku u wierzchu lub po bokach.

Używa się także kartek objętości połowy tegoż formatu z nagłówkiem „Doniesienie", „Zawiadomienie" do doniesień krótszych. — Papier powinien być trwałym, ażeby pismo nie rozpływało się i nie przesiąkało.

List należy pisać płynnie, czytelnie, równo i wyraźnie a przedewszystkiem wystrzegać się przekreślania, poprawiania, wpisywania wyrazów, wycierania lub wydrapywania pisma.

Na każdej stronie pozostawia się po lewej ręce próżny brzeg na 2 palce szerokości, tak samo u wierzchu i spodu, z wyjątkiem pierwszej stronnicy listu, na której o palec poniżej górnego brzegu umieszcza się datę. Wiersze, któremi się poszczególne ustępy rozpoczynają, usuwa się o 1½ palca. Po prawej stronie pisze się każdy wiersz aż do samego brzegu arkusza.

Do pisania listu używa się tylko dobrego czarnego atramentu, nigdy zaś ołówka czarnego lub kolorowego.

Kopert w kupiectwie używa się z lekkiego papieru, złożonego w formie czworoboku różnego koloru: zielonkowatego, popielatego, żółtego lub białego; ponadto zaopatrzone one są przeważnie w dokładny adres wysyłającej firmy.

Adres musi być wypisany bardzo wyraźnie a składa się z tytułu, imienia i nazwiska odbiorcy, miejsca jego zamiszkania, ulicy i numeru domu i t. p. bliższych określeń, firmy i jej siedziby.

Tytuł: „Wielmożny Pan", lub w miejscu tychże „firma" umieszcza się w górnym lewym narożniku, pod tem ulicę, numer domu i t. p.

Po lewej stronie u góry pisze się nadto uwagi n. p. Polecony, Pilny i t. d.: n. p.

Polecony.

Wielmożny Pan

R. Cyrankiewicz

Poznań

Stary Rynek

Młyn „Pod Orłem" (właśc. St. Włast), Swiecie.

Bank Ludowy

Chełmża.

Układ listu.

Do tego należą: data, tytuł i zdanie wstępne. Datę pisze się na pierwszej stronie listu w prawym górnym narożniku o palec poniżej górnego brzegu, bez żadnego skrócenia, podaje się miejscowość, dzień, miesiąc i rok w którym się list pisze n. p.:

Grudziądz, dnia 29. lipca 1924 r.

nie zaś Grudz. d. 27. VII. 24.

Tytuł w liście kupieckim umieszcza się na 3 palce poniżej górnego brzegu, podobnie jak na kopercie, a zatem:

Wielmożny Pan

Władysław Makowski

Poznań.

lub

Bank Związku Spółek Zarobkowych

Poznań.

lub

Firma

„Fortuna“, Pralnia chemiczna

Warszawa.

Każdy list rozpoczyna się zdaniem wstępnem, w którem piszący stara się przygotować czytelnika do rzeczy, z powodu której zamierza pisać do niego. Wstęp ten rozpoczyna się 2—3 cm poniżej adresu.

List rozpocząć możemy następnemi słowami:

Niniejszem mam zaszczyt donieść Panu, że . . . .

Odpowiadając na list Pański z dnia . . . ., donoszę Panu . . . .

Odebrawszy szanowne pismo Pańskie z dnia . . . . pospieszam zawiadomić Pana niniejszem uprzejmie, że . . . .

W odpowiedzi na łaskawy list Pański z dnia . . . .

Pozostając do dnia dzisiejszego bez odpowiedzi na list mój z dnia . . . .

Pisałem do Pana w dniu . . . . i nie odebrawszy dotąd odpowiedzi . . . . . .

Jeżeli nie możemy powołać się na list poprzedni, rozpoczynać możemy też i w sposób następujący:

Dowiedziawszy się przez stosunki moje o firmie Pańskiej . . . .

Firmę Pańską polecał mi wielokrotnie pan N. N., pozwalam sobie przeto prosić Pana niniejszem . . . . .

Wyczytawszy adres Pański w . . . .

Treść listu należy dla lepszego poglądu podzielić na ustępy. Najlepiej streścić każdą nową myśl lub też wyszczególnienie nowej rzeczy w oddzielnej części.

Zakończenie składa się z zdania końcowego formułki uległości czyli uszanowania i podpisu. Zdanie końcowe rozpoczyna się nowym ustępem.

Ku wyrażeniu swego uszanowania wobec osoby, do której piszemy, używa się wyrazów: z uszanowaniem, z szacunkiem, z poważaniem. Wyrazy te pisze się małą głoską, jeżeli należą do zdania końcowego, n. p.:

Polecając się Panu i nadal, kreślę się
z poważaniem
Juljan Dąbrowski

Wielką głoską piszemy wtenczas, jeżeli poprzednie zdanie kończymy kropką, np.:

Dziękując Panu za fatygę, pozostaję zawsze do wzajemnych usług chętnie gotów.
Z poważaniem
Jan Wiśniewski

Pod ukończonym listem kładzie się własnoręczny podpis t. j. imię lub przynajmniej pierwszą głoskę tegoż i nazwisko.

Przykłady zdań końcowych:

Dalszych wiadomości przyrzekam udzielić Panu w przyszłym liście, tymczasem pozostaję . . . . . .

Dziękując Panu w końcu za wielce dla mnie zaszczytne zapewnienia życzliwości, kreślę się . . . . . .

Każdego czasu skory do usług Pańskich, mam zaszczyt pisać się . . . .

Łącząc przy tej sposobności wyrazy mego szacunku, pozostaję . . . .

Polecając się w końcu i nadal łaskawym względom Pańskim, pozostaję . . . .

Korespondencja kupiecka dozwala używania różnych wyrażeń obcych i skróceń, jednakże lepiej jest posługiwać się tylko naszym tak bogatym językiem polskim.

Najczęstsze skrócenia i obce wyrażenia są:

n/ = na; n. p. n/zl. = na zlecenie
n. p. = na przykład
pł. = płatny
i t. d. = i tam dalej
t. r. = tego roku
t. m. = tego miesiąca
W. albo w. = winien
w/m. = w miejscu
zał. = załączone
z/o. = za okazaniem, n. p. pł. z/o. = płatny za okazaniem
zl/, zl/wł, = zlecenie, zlecenie własne, na zlecenie
z zastrz. = z zastrzeżeniem omyłek
becz. = beczka
sąd. = sądek; l. = litr
b. = bieżący
b. m. = bieżącego miesiąca
à = po; n. p. 4 kg. à zł. 1,30 t. j. każdy kilogram kosztuje zł. 1,30
a. c. = a. cr. (anni currentis) bieżącego roku;
aktywa = stan czynny, majątek
angażować = przyjmować
Br. albo br., B-tto (brutto) waga razem z opakowaniem
bonifikacja = wynagrodzenie
ceduła wodna, = konosament, dowód przewozu okrętem
ceduła albo list przewozowy = dowód przewozu lądem
ceduła giełdowa = urzędowy wypis kursów giełdy
credit = ma do żądania
ca. = (circa) około, mniej więcej
czek = piśmienne i kwitowe polecenie wypłaty
debet = winien
deklarować = oznajmić, wykazać
deponować = złożyć na przechowanie
detail = cząstkowo
duplikat, kopja = odpis oryginalnego pisma
dysponować = rozporządzać
dywidenda = udział w zysku jakiegoś przedsiębiorstwa
d-to, do (dito) = również, tożsamo
etc. (et cetera) = i tam dalej

fr. (franko) = opłacony, wolny od opłaty
faktura = rachunek za towar
gwarancja = zapewnienie, poręczenie
jun. jr. (junior) = młodszy
import = towar zagraniczny; sprowadzony z zagranicy
inwentarz, inwentaryzacja, inwentura = wykaz majątku czynnego i biernego; spis tychże
konto (conto) = rachunek, zestawiony w księdze handl.
komis = złożenie towaru celem sprzedaży
kontrakt = umowa
likwidować = rozliczyć się np. z wierzycielami i dłużnikami w drodze ugody celem rozwiązania interesu
loco = w miejscu, na miejscu
monopol = prawo wyłączności
monitować = upominać się, wykazywać omyłki w obrachunku
N. N. (nomen nominandum) = zamiast wymienienia nazwiska
nominalna wartość = wartość pierwotna bez względu na kurs
norma = zasada
obligacja = zobowiązanie, papier wartościowy
P. P. (praemissis praemittentis) wymieniając odnośne tytuły
P. T. (pleno titulo) = zamiast całkowitego tytułu
p., pr., per, pro = za
P. S. (post scriptum) = przypisek
pasywa = stan bierny majątku
rabat — ustępstwo w cenie towaru
referencje = polecenia, powoływania się na kogoś
S. E. & O. (salve errore et omissione) = z zastrzeżeniem omyłek lub opuszczeń (w wyciągu rachunku bieżącego)
subskrypcja = zebranie podpisów, zobowiązanie się podpisem
& (et) = i
kg = kilogram
ctr. = centnar.

Zamiar nawiązania stosunków handlowych.

Jeżeli kupiec uzna, że ten lub ów artykuł jest mu niezbędnie w interesie potrzebny i ma chęć nawiązania stosunków z pewną firmą, wówczas zwraca się piśmiennie do dostawcy lub fabrykanta z prośbą o opróbkowaną ofertę, t j. o przesłanie mu choćby drobnej ilości towaru, jako próbę lub okaz.

Próby takie przesyła się zazwyczaj w papierowych woreczkach z napisem: „Próba“ (okaz) bez wartości.

(Wzór) Brodnica, dnia . . . . .

Wielmożny Pan

Adam Słupski

Bydgoszcz.

Na różne wielokrotne życzenia mych odbiorców, którzy mieli sposobność przekonania się o doskonałości artykułów Pańskich, mam zamiar zaprowadzić kilka z nich w interesie swoim, przeto proszę uprzejmie o nadesłanie mi opróbkowanej oferty tychże artykułów.

Bądź Pan łaskaw podać mi także ceny jaknajumiarkowańsze i jaknajdogodniejsze warunki zapłaty i dostawy przy odbiorze conajmniej 50 kg. z każdego gatunku.

Oczekując rychłej odpowiedzi, kreślę się

z szacunkiem

Józef Kasprowicz.

Żnin, dnia ______________

Wielmożny Pan

N. Migalski, Poznań

Wyczytawszy adres Pański w „Gazecie Grudziądzkiej“, upraszam Pana niniejszem o przesłanie mi najnowszego cennika wyrobów swych celem znaczniejszego zamówienia.

Z poważaniem

M. Świstalski.

Wzory listów z przesłaniem cennika.

Bydgoszcz, dnia . . . . .

Wielmożny Pan

Józef Kasprowicz

Brodnica.

Potwierdzając niniejszem odbiór szanownego pisma Pańskiego z dnia . . . . b. m., przesyłam Panu w osobnem opakowaniu okazy najnowszych moich wyrobów.

Ceny przy każdym z nich są wymienione i jak się Pan sam przekonać może, nader przystępne i umiarkowane. — Aby Panu zakupno jaknajwięcej ułatwić i ukorzystnić, gotów jestem udzielić Panu przy zakupnach począwszy od 200 kg. zniżki 3%.

Udzielam 2 tygodniowego kredytu, przy zapłacie gotówką ½% skonta.

W nądziei, że przystępne te warunki skłonią Pana do zaszczycenia mnie swemi zleceniami, piszę się

z szacunkiem

Adam Słupski.

Poznań, dnia . . . . .

Wielmożny Pan

M. Swistalski

Żnin.

W uskutecznieniu zlecenia Pańskiego z dnia . . przesyłam Panu jako „druki" najnowszy mój cennik do łaskawego uwzględnienia.

Co do cen podanych tamże nadmieniam, że rozumieć je należy jako stałe i za gotówkę. Natomiast gotów jestem, aby sobie Pana ująć i zawrzeć z Nim bliższy stosunek, udzielić Panu przy odbiorze znaczniejszej ilości zniżki na cenach w wysokości 2%.

Spodziewając się, że ustępstwo moje spowoduje Pana do zaopatrzenia się w większy zapas artykułów moich, polecam się łaskawym względom i kreślę się

z uszanowaniem

N. Migdalski.

Oferty (Polecenia).

Pod nazwą „oferta" rozumiemy polecenie towaru. Polecający zobowiązuje się do dostarczenia nabywcy pewnego bliżej określonego artykułu po wyznaczonej cenie i pod szczególnemi warunkami dostawy i zapłaty. — Oferty bywają bez zobowiązania, to znaczy tyle, że polecający nie zobowiązuje się do dostarczenia towaru bezwarunkowo i nieodwołalnie i za zobowiązaniem. W ofertach tego rodzaju należy nasamprzód podać czas trwania czyli termin, do którego się je dotrzymać pragnie, dalej ilość towaru i warunki.

(Wzór 1) Łódź, dnia . . . . . .

Wielmożny Pan

A. Tucholewski

Grudziądz.

Na nadchodzący sezon letni pozwalam sobie przesłać Panu w osobnem opakowaniu okazy nowych i najmodniejszych mych wyrobów, szczególnie

muślin jedwabny biały, w najmodniejszych deseniach,

60 cm. szeroki po zł. 3,10 za m,

grenadynę białą i kolorową, w paseczki,

120 cm szeroką po zł. 4,60 za m,

pod zwykłemi warunkami, bez zobowiązania.

Jak się Pan z próby przekonać może, jest wyrób ten bez wady, wytrwały, miękki i bardzo podatny.

Wyznaczone ceny w porównaniu do cen konkurencji są nader umiarkowane, dlatego spodziewam się, że Pan i ponownie zechce skorzystać z mej oferty.

Zapewniając Pana, że zleceniom Jego zawsze z szczególniejszą uwagą i starannością oddawać się będę, piszę się

z poważaniem

Teodor Rybkiewicz.

(Wzór 2) Ostrowite, dnia . . . .

Wielmożny Pan

Roman Wróblewski

Srem.

W posiadaniu listu Pańskiego z dnia .... b. m. polecam Panu bez zobowiązania

50 miechów cukru miałkiego, suchego,

po zł. 98 za 100 kg. franko Śrem

za natychmiastową zapłatą.

Ponieważ zapasy tegoroczne nie zdołają pokryć wielkiego zapotrzebowania, przeto spodziewać się należy już w najbliższych dniach znaczniejszego podwyższenia cen.

Oczekując przeto rychłego zamówienia Pańskiego, pozostaję

z uszanowaniem

Stefan Korcz.

Warszawa, dnia . . . .

Wielmożny Pan

Stanisław Ryniecki

Kartuzy.

Dowiedziawszy się z gazety o zamiarze powiększenia interesu, pozwalam sobie niniejszem polecić Panu bardzo korzystnie, zobowiązując się 3 dni,

150 sztuk prętów do firanek urządzonych do suwania, cynowanych

po zł. 1,20 za sztukę,

120 żelazek do prasowania, półokrągłych, niklowanych, z ostrym brzegiem

po zł. 3,10—4,50 za sztukę.

Towar wymieniony jest z przedniego materjału i odznacza się znakomitem wykonaniem, a z powodu swej praktyczności jest tu ogólnie używany i popyt na niego wzrasta stale tak, że fabryka nasza dostarczyć go nie może. Śmiało go więc z tego powodu polecić mogę.

Chcąc Panu zakupno jaknajwięcej ułatwić, gotów jestem przy odbiorze całej poleconej ilości udzielić jeszcze 5% rabatu.

Spodziewam się, że Pan z polecenia mego przy tak dogodnych warunkach zechce zrobić jaknajobszerniejszy użytek. Oczekuję zatem z przyjemnością łaskawych zleceń Pana.

Z poważaniem

A. Góralski.

Krotoszyn, dnia ....

Wielmożny Pan

Stanisław Nowak

Wągrówiec.

Przypominając sobie życzenie Pana, aby w razie korzystniejszej sposobności zakupu, takową Mu niezwłocznie donieść, wywiązuję się niniejszem z danego przyrzeczenia i polecam

20 blaszanych słojów karmelków owocowych, nadziewanych, śmietankowych, zielonawych,
po zł. 0.55 za funt,
15 blaszanych słojów karmelków piersiowych, czysto słodowych, mieszanych, w oryginalnej formie, różnego koloru
po zł. 0.60 za ½ kg.

Przy odbiorze większej ilości, przynajmniej 30 słoi, o 5 gr. na ½ kg. taniej, franko Krotoszyn, za gotówkę.

Jak zawsze tak i tym razem polecić mogę całe to kwantum, jako towar nadzwyczaj udatny, świeży i gwarantowanej czystości.

W oczekiwaniu rychłych zleceń, pozostaję

z uszanowaniem

Feliks Baranowski.

Zlecenia (zamówienia.)

W zamówieniu wypada podać z całą dokładnością jakiego i ile towaru sobie życzymy. Dobrze jest wyznaczyć nadto drogę, którą ma być przesyłka wysłaną i termin dostawy, aby w ten sposób zapobiedz możliwym omyłkom i niedokładnościom, pociągającym częstokroć za sobą wielkie straty i nieprzyjemności. Dobrze jest również żądać, szczególnie przy większych zleceniach, potwierdzenia dostawcy, w którem wszystkie warunki w całej objętości powtórzyć należy.

Jeżeli mimo tej przezorności przesyłka nie wypadnie po myśli naszej, możemy się spokojnie odwołać na list, którego kopję zatrzymać należy i wobec dostawcy nim się wykazać.

Grudziądz, dnia . . . .

Wielmożny Pan

Teodor Rybkiewicz

Łódź.

Korzystając niniejszem z oferty Pańskiej z dnia . . . . . b. m., proszę uprzejmie o niezwłoczne przesłanie na podstawie nadesłanych mi prób:

5 sztuk muślinu jedwabnego, białego, w najmodniejszych deseniach,
szerokość 60 cm., po zł. 3,20 za m.,
7 sztuk grenadyny białej w paseczki,
szerokość 120 cm., po zł. 4,60 za m.

w sztukach po 35 metrów, franko Grudziądz, za zapłatą po 4 tygodniach.

Oczekując rychłego wykonania zlecenia mego, piszę się

z szacunkiem

A. Tucholewski.

Śrem, dnia . . . . . .

Wielmożny Pan

Stefan Korcz

Ostrowite.

Dziękując uprzejmie za przesłaną mi pod dniem . . . . , ofertę, upraszam o przesłanie mi koleją franko Śrem,

50 miechów cukru miałkiego, suchego

po zł. 98 za 100 kg.

Spodziewam się, że zechce Pan pod każdym względem mnie zadowolić i że będę mógł i nadal korzystać z Jego usług.

Z poważaniem

Roman Wróblewski.

Kartuzy, dnia . . . . . .

Wielmożny Pan

A. Góralski

Warszawa.

Dziękując uprzejmie za przesłaną mi listem z dnia. . . . . ofertę, przykro mi bardzo, iż z niej obecnie użytku zrobić nie mogę, ponieważ poleconych mi artykułów posiadam nader obfity zapas, który mi prawdopodobnie starczy jeszcze na kilka miesięcy.

W razie zapotrzebowania nie omieszkam wrócić do Pańskiego polecenia i spodziewam się, że wtedy będę miał sposobność do korzystania z uczynionej mi propozycji

Przesłany cennik zachowuję tymczasem u siebie.

Polecając się i nadal łaskawej pamięci, kreślę się

z uszanowaniem

Stanisław Ryniecki.

Wągrówiec, dnia . . . . .

Wielmożny Pan

Feliks Baranowski

Krotoszyn.

Oferta Pańska jest mi rękojmią uprzejmości i życzliwości Pańskiej, za którą jestem Panu wielce wdzięczny. Pozwalam sobie tedy niezwłocznie z niej korzystać i przyjmuję całą zaofiarowaną mi ilość i to:

20 blaszanych słoi karmelków owocowych, nadziewanych, śmietankowych, zielonawych,

po zł. 0,50 za ½ kg.

mieszanych, w oryginalnej formie, różnego koloru.

15 blaszanych słoi karmelków piersiowych słodowych,

po 0,55 za ½ kg., w słojach po 5 kg.

w przekonaniu, że towar będzie w istocie wyborowej jakości.

Równocześnie proszę o doniesienie mi, czy mógłbym nabyć u Pana karmelków słodowych „Eudoksja", które odbiorcy często żądają, wskutek czego miałbym na nie z pewnością odbyt.

Jednocześnie zmuszony jestem zwrócić Panu uwagę na to, aby opakowanie nie było zbyt szczelne, by przy gorącem powietrzu uchronić towar od roztopienia.

Należytość faktury ureguluję gotówką po odebraniu przesyłki.

Oczekując rychłego uwiadomienia o wysłaniu towaru, kreślę sie

z uszanowaniem

Stanisław Nowak.

Podziękowania za zlecenia.

Łódź, dnia . . . . .

Wielmożny Pan
A. Tucholewski,
Grudziądz.

Wskutek zlecenia Pańskiego z dnia . . . . . na:
5 sztuk muślinu białego jedwabnego, w najmodniejszych deseniach, szerokość 60 cm
po zł. 3,20 za m.,
7 sztuk grenadyny białej w paseczki, szerokość 1,20 m
po zł 4,60 za metr w sztukach po 35 m,
za które uprzejmie dziękuję, mam obowiązek donieść Panu, że wykonaniem zamówienia natychmiast się zająłem i spodziewam się, że je załatwię ku zupełnemu zadowoleniu Pańskiemu.

W oczekiwaniu dalszych zleceń, polecam się łaskawej pamięci, zawsze chętny do usług

z szacunkiem
Teodor Rybkiewicz.

Ostrowite, dnia . . . . .

Wielmożny Pan
Roman Wróblewski,
Śrem.

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Pana, że zamówione listem Pańskim z dnia . . . . .
50 miechów cukru miałkiego, suchego
po zł 98 za 100 kg franko Śrem
wysłałem dzisiaj koleją.

Dziękując Panu za zamówienie, przesyłam w załączeniu duplikat listu przewozowego i fakturę na
zł. 4 900
którą to kwotą obciążam równocześnie konto Pana.

Życzę Panu pomyślnego odbioru i korzystnego zbytu przesłanego towaru, tymczasem polecam się łaskawej Pańskiej pamięci i piszę się

z uszanowaniem
Stefan Korcz.

Niemożliwość wykonania zleceń.

Jeżeli kupiec dla jakiej przyczyny zlecenia wykonać nie może, natenczas ma obowiązek zamawiającego o tem niezwłocznie uwiadomić.

Do odmówienia wykonania zmuszony będzie kupiec, jeżeli artykuł zamówiony w czasie tym wyprzedał, jeżeli podrożał lub też jeżeli oferta jego utraciła wartość t. j. w chwili odebrania zlecenia już go nie zobowiązywała.

Toruń, dnia . . . . .

Wielmożny Pan

Jerzy Głuchocki,

Strzelno.

Zaszczycony zleceniem Pańskiem z dnia . . . . . na

25 pudeł mydła Świteź

zmuszony jestem donieść Panu niniejszem, że zamówienia wykonać nie mogę, ponieważ cały mój zapas tego właśnie gatunku wyprzedałem.

Gdyby Pan jednakowoż zechciał zaczekać z tydzień, natenczas z przyjemnością gotów będę wykonać zamówienie Pańskie i dostawić Panu każdą wymaganą ilość wspomnianego gatunku po wyznaczonej cenie.

W oczekiwaniu rychłej decyzji Pańskiej, kreślę się

z poważaniem

Juljan Szymański.

Ostrowite, dnia . . . . .

Wielmożny Pan

Roman Wróblewski,

Śrem.

Zlecenie Pańskie z dnia . . . . . . na

50 miechów cukru miałkiego, suchego

dzisiaj odebrałem i dziękuję za Pańską życzliwość.

Przykro mi jednak odmówić Panu dostawy zamówionego cukru po wyznaczonej cenie, ponieważ z powodu podrożenia surowca i nowo nałożonego cła, cukier w cenie tak znacznie podskoczył, że go za wyznaczoną cenę dostarczyć nie mogę.

Różnica wynosi na 100 kg. zł. 4,60.

Ponieważ nie jestem pewien, czy Pan na podwyżkę tę się zgodzi, przeto proszę uprzejmie o łaskawe zawiadomienie mnie, czy zamówienie Pańskie mam po podwyższonej cenie wykonać, czy uważać je za zniesione.

Oczekując decyzji Pańskiej, piszę się

z uszanowaniem

Stefan Korcz.

Warszawa, dnia . . . .

Wielmożny Pan

Antoni Szafrański,

Wschowa.

Listem Pańskim z dnia . . . . odebrałem zamówienie na

5 sztuk szewiotu granatowego gładkiego,
7 sztuk szewiotu czarnego, w pręgi drobne.

Dziękując uprzejmie za zlecenie, zmuszony jestem, choć z ubolewaniem, donieść Panu niniejszem, że zamówienia wykonać nie mogę, ponieważ, gdy zamówienie Pańskie nadeszło, oferta moja już od 2 dni przestała mnie zobowiązywać.

Polecony Panu towar był resztą znaczniejszego zakupu, który doszczętnie się wyczerpał.

Mam jednakowoż jeszcze na składzie podobne materjały znakomitej jakości, trwałe, w pięknych kolorach i deseniach bardzo modnych. Próby załączam przy niniejszym liście.

Materjały te w niczem tamtym co do dobroci i wykonania nie ustępują, chętnie je zatem Panu do wyboru polecam.

W oczekiwaniu rychłych zleceń, piszę się

z poważaniem

K. Napieralski.

Dyspozycje.

Skoro zamówiony towar nadszedł, należy niezłwocznie przekonać się i stwierdzić, czy towar nadszedł w poprzednio oznaczonym czasie, czy waga towaru zgadza się, czy jest wymaganej jakości i odpowiada próbie, czy cena towaru się zgadza, czy towarzysząca przesyłce faktura lub rachunek obliczone i wystawione są bezbłędnie i wedle umowy. Jeżeli okaże się, że towar któremukolwiek z tych warunków nie dopisuje, natenczas zmuszony będzie odbiorca całą przesyłkę albo też odnośną nieużyteczną część stawić dostawcy do dyspozycji czyli do dalszego rozporządzenia, to znaczy, że odbiorca daje dostawcy natychmiast znać, że dla tych lub owych powodów wzbrania się przesyłkę odebrać i żąda uwiadomienia, co z nadesłanym towarem ma zrobić.

Na podjęcie tej procedury wyznaczony bywa pewien termin. Wzmianka o tem umieszczona zwykle bywa w towarzyszącej przesyłce fakturze lub rachunku w słowach: „Reklamacje uwzględnia się w przeciągu . . . dni od dnia odbioru towaru“. Po upływie tego czasu traci odbiorca prawo użalenia się, a dostawca nie ma obowiązku użaleń lub dyspozycji odbiorcy uwzględnić.

Listy tego rodzaju wymagają pewnej oględności w wyrażeniu, aby, nie ubliżając dostawcy, utrzymać swoją rację. Szczególnie trzeba się wystrzegać tego, aby nie wzbudzić podejrzenia, że chodzi mu o wymuszenie na dostawcy niższej ceny towaru, albo jakiego osobistego zysku.

(Wzór).

Śrem. dnia . . . . .

Wielmożny Pan

Stefan Korcz,

Ostrowite.

Co tylko odebrałem dostawiony mi cukier, lecz zmuszony jestem donieść, że przesyłka zawiodła moje oczekiwania.

Towar ten miał być miałkim i suchym, podczas kiedy jest grubym i wilgotnym, przytem jest niezmiernie zanieczyszczony włóknami, zdaje się od sznura do pakowania i słomkami.

Ponieważ mam cukru wielki zapas na składzie, a chodziło mi szczególnie o dobry gatunek, przeto tego towaru zatrzymać nie mogę i proszę o niezwłoczne zawiadomienie mnie, jak Pan nim rozporządzić zamierza.

Oczekując Pańskiej rychłej decyzji, pozostaję

z szacunkiem

Roman Wróblewski.

Grudziądz, dnia .....

Wielmożny Pan

Teodor Rybkiewicz,

Łódź.

Przesłane mi przez Pana dnia .....

5 sztuk muślinu jedwabnego, białego w najmodniejszych deseniach oraz 7 sztuk grenadyny białej w paseczki

dzisiaj tu nadeszły.

Przykro mi jednak donieść Panu, że 2 sztuki muślinu są tak nieczyste i desenie niejednolite, że towaru tego w żaden sposób przyjąć nie mogę, gdyż z niego żadnego użytku nie byłbym w stanie zrobić. Również 3 sztuki grenadyny mają ciemniejsze smugi przez całą długość, a i układ włókien jest nader nierówny.

Stawiam więc z przesyłki Pańskiej wymienionych pięć sztuk materjału do rozporządzenia Pańskiego.

Za nieprzyjęte towary strącam z rachunku Pańskiego zł. 705, redukując tenże na zł. 977.

Oczekując odwrotnej wiadomości, piszę się

z uszanowaniem

A. Tucholewski.

Wągrówiec, dnia . . . . .

Wielmożny Pan

Feliks Baranowski.

Krotoszyn.

W fakturze Pańskiej z dnia . . . . oblicza mi Pan karmelki owocowe nadziewane po zł. 0,55 za f. podczas gdy ofertą z dnia . . . . . polecił mi je Pan po zł. 0,50 za ½ kg. Różnica stąd powstała wynosi za 200 funtów zł. 10.00, które Pan na korzyść konta mego łaskawie zapisać zechce.

Prosząc o potwierdzenie obliczenia mego i o równobrzmiące zaksiążkowanie, piszę się

z poważaniem

Stanisław Nowak.

Nowawieś, dnia . . . . . .

Pomorski Związek Rolniczo-Handlowy

Grudziądz.

Przykro mi donieść Panom niniejszem, że dostarczone mi swego czasu nasienie lnu nie musiało być dobre i bez wady, ponieważ mimo normalnej uprawy roli i wszelkiej troskliwości zasiew wydał obecnie plon nadzwyczaj mizerny i lichy. Tak szczupłego sprzętu nie spodziewałem się i wskutek tego ponoszę dużą stratę, którą obliczam na 150—200 zł.

Widocznem, że wybór nasienia nie był dość troskliwy i zamówienie zostało bez należytego uwzględnienia moich życzeń wykonane.

Sądzę atoli, że Panowie przyznając mi rację, zechcą mi za poniesioną stratę udzielić bonifikacji w kwocie **zł. 120.**

W oczekiwaniu rychłej Pańskiej wiadomości, kreślę się

z poważaniem

Jakób Piła.

Odpowiedzi na listy dyspozycjne.

Zarzuty poczynione dostawcy co do towaru nie pozostawia tenże naturalnie bez odpowiedzi. Jeżeli zarzutów tych nie może w żaden sposób należycie zbić lub odeprzeć, powinien wówczas próbować wytłómaczyć swą pomyłkę, brak uwagi i troskliwości przy wysyłaniu towaru n. p. brakiem czasu, wielkiem zajęciem, nieobecnością swą lub przypisując je zewnętrznym okolicznościom, n. p. wpływowi nieodpowiedniego powietrza, długim transportem, złemu obchodzeniu się podczas transportu i t. p. W najgorszym razie przyznać się otwarcie do winy, przeprosić i zapewnić, że w przyszłości będzie się starał unikać podobnych zdarzeń. O zwrocie towaru trudno naturalnie myśleć, ponieważ podwójne koszta przesyłki nadzwyczaj towar przedrażają. Najlepszym środkiem na załagodzenie powstałych defektów będzie albo udzielenie zniżki na cenie albo odszkodowanie lub też poniesienie powstałych kosztów, strat i t. p.

Łódź, dnia . . . .

Wielmożny Pan

A. Tucholewski,

Grudziądz.

Z ubolewaniem dowiaduję się z listu z dnia . . . . ., że pomiędzy przesłanym Panu towarem znalazły się niektóre sztuki uszkodzone.

Przepraszając za to niemiłe zajście, zapewniam Pana, że pomyłka zaszła bez mojej winy i wiedzy.

Jednocześnie proszę o zwrot uszkodzonych 5 sztuk materjału i o zawiadomienie, czy mam nadesłać w zamian za nie inne, czy też zlecenie co do tychże uważać za zniesione.

W każdym razie załączam przy niniejszem odmienioną fakturę na

zł. 977,00.

Spodziewając się, że niemiłe to zajście nie ujmie i nadal zaufania i życzliwości Pana, oczekuję z przyjemnością dalszych zleceń i piszę się

z uszanowaniem

Teodor Rybkiewicz.

Ostrowite, dnia. . . . . . .

Wielmożny Pan

Roman Wróblewski,

Srem.

Z przykrością dowiaduję się z pisma z dnia . . . ., że ostatnia przesyłka cukru nie zadowoliła Pana.

Z jakiego powodu cukier jest obecnie wilgotny i zanieczyszczony, jest mi zupełnie niepojętem, ponieważ przesyłka cała pochodzi z znaczniejszego zapasu, z którego wielu innym odbiorcom dostarczyłem pokaźne ilości, a ani w jednym wypadku nie mieli przyczyny na towar się uskarżać.

Po odebraniu reklamacji Pana zrewidowałem jeszcze raz pozostały zapas i przekonałem się, że towar nie posiada żadnych wad, lecz jest w najlepszym stanie i bez zarzutu. Przypuszczam przeto, że wskutek złego obchodzenia się z nim podczas transportu, a może i zmiennego powietrza, stracił na swej suchości i czystości. Zechciej więc Pan złożyć cukier w suchem i uchronionem od zmiany powietrza miejscu, po dłuższem przechowaniu przewietrzyć i przesiać, a mam nadzieję, że wróci do swej normalnej suchości i dobroci.

Aby Pana jednakże przekonać, jak wielce mi zależy na tem, aby Pana zadowolić i utrzymać sobie Jego życzliwość, gotów jestem ponieść wszelkie koszta i straty z tej procedury powstałe. Nadto udzielam Panu na całej przesyłce odszkodowania w kwocie zł. 120.

Zapewniam Pana, że zlecenie Pańskie starałem się załatwić z szczególniejszą troskliwością i w przyszłości jeszcze większą na nie zwracać będę uwagę. Z tego powodu tuszę sobie, że niefortunne to zajście nie osłabi naszego wieloletniego stosunku, a polecając się i nadal do usług, piszę się

z szacunkiem

Stefan Korcz.

Remesy czyli zapłaty.

Zapłatę uskutecznia się za pomocą przekazu lub czeku pocztowego. Przekazy pocztowe muszą być frankowane, czeków pocztowych nie potrzeba frankować. /

Dla uniknięcia nieporozumień i strat, w razie gdyby przekaz lub czek miał zginąć, wypada w osobnem jeszcze liście lub kartką pocztową zawiadomić odbiorcę o wysłaniu pieniędzy z wyłuszczeniem, na jaki cel są przeznaczone.

(Wzór) Brodnica, dnia . . . . .

Wielmożny Pan

Paweł Sobolewski

Czersk.

Przekazem pocztowym wysłałem dziś pod adresem Pana

zł. 345,50

na wyrównanie rachunku mego z dnia . . . .

Oczekując potwierdzenia odbioru pieniędzy, piszę się

z uszanowaniem

J. Kucharski.

List pieniężny.

Jeżeli zamierzamy pieniądze przesłać listem pieniężnym, wówczas wskazuje się w nim na dołączoną kwotę pieniężną, wymienia się cel, na który jest przeznaczona, a poniżej wyszczególnia się rodzaj pieniędzy, które się dołącza. Można też załączać weksle, czeki, przekazy bankowe lub papiery wartościowe.

(Wzór) Bydgoszcz, dnia . . . . . .

Wielmożny Pan

Józef Niedbalski

Toruń.

Na wyrównanie rachunku Pańskiego z dnia . . . .
przesyłam Panu w załączeniu

zł. 485,50.

Oczekując potwierdzenia odbioru, kreślę się

z uszanowaniem

Stefan Prądzyński.

4	=	400.00
1	=	50.00
1	=	20.00
1	=	20.00
1	=	10.00
1	=	5.00
5	=	0,50
Razem		485,50

Konta bankowe.

Jeżeli firma kupiecka posiada konto w jakiej instytucji bankowej, może się kontem takiem posługiwać i uiszczać się z swych pretensji i zobowiązań względem drugich. Ponieważ banki nie zawsze odbiorców o wpłynięciu przekazanych kwot zawiadamiają, przeto obowiązkiem jest przekazującego dawać znać o tem odbiorcy. W podobny sposób postępuje się przy regulowaniu rachunków za pomocą pocztowego konta czekowego.

(Wzór) Poznań, dnia . . . . . .

Wielmożny Pan
N. Gwizdalski

Sroda

Niniejszem donoszę uprzejmie, że dnia . . . . . . wpłaciłem na konto Pańskie do Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu

zł. 1350

które Pan na poczet rachunku z dnia . . . . łaskawie policzyć raczy.

Prosząc o potwierdzenie odbioru pieniędzy, pozostaję

z uszanowaniem

Wincenty Zegarski

Potwierdzenie odbioru należności.

Czersk, dnia . . . . . .

Wielmożny Pan

J. Kucharski

Brodnica.

Niniejszem uprzejmie donoszę, że nadesłane mi przekazem pocztowym

zł. 345,50

użyłem wedle przepisu na wyrównanie faktury z dnia . . . . .

Polecając się dalszym łaskawym względom, kreślę się

z uszanowaniem

Paweł Sobolewski.

Toruń, dnia . . . . . .

Wielmożny Pan

Stefan Prądnicki

Bydgoszcz.

Listem Pańskim z dnia . . . . odebrałem

zł. 485,50

które użyłem wedle przepisu na wyrównanie rachunku naszego z dnia . . . .

Dziękując za powyższą remesę, piszę się

z poważaniem

Józef Niedbalski.

Poznań, dnia . . . . . .

Wielmożny Pan

N. Gwizdalski

Środa.

Pan Wincenty Zegarski w miejscu wpłacił dzisiaj u nas

zł. 1350

które wciągnęliśmy wedle zlecenia jego na korzyść konta Pańskiego.

Z poważaniem

Bank Związku Spółek Zarobkowych.

Upomnienia, nalegania (monita).

Jeżeli odbiorca po upływie wyznaczonego terminu nie uiszcza się z zapłaty za odebrane towary, natenczas okaże się potrzeba przypomnienia mu o tem. Nieraz takie upomnienia wypada kilakrotnie powtarzać, skoro bowiem na pierwsze uwagi nie zwrócono, dopraszać się wypadnie zapłaty natarczywiej w słowach ostrzejszych, jak: policzeniem procentu za czas zwłoki, wreszcie zagrożeniem skargi sądowej.

Listy tego rodzaju przybierają w układzie i wystawieniu sie stopniowo formę coraz ostrzejszą i natrętniejszą.

(Wzór) Poznań, dnia . . . . . .

Wielmożny Pan

N. Gwizdalski

Sroda.

Przy przeglądaniu rachunków miesięcznych przekonuję się, że konto Pańskie obciążone jest jeszcze kwotą

zł. 435,65

za pozycją z dnia . . . . na moją korzyść.

Ponieważ mam wkrótce większe zobowiązania, więc zapytuję uprzejmnie, czy mógłbym liczyć na uregulowanie kwoty powyższej w najbliższym czasie.

Polecając usługi moje łaskawym dalszym względom, pozostaję

z uszanowaniem

Józef Niedbalski.

Czersk. dnia . . . .

Wielmożny Pan

J. Kucharski

Brodnica.

Nie odebrawszy jeszcze do dnia dzisiejszego, mimo mych wielokrotnych próśb i upomnień, należytości w kwocie

zł. 384,20

zmuszony jestem oświadczyć Panu, że, jeżeli do dnia . . . . . nie otrzymam pretensji mojej, natenczas będę zmuszony policzyć Panu od dnia płatności rachunku procent.

Z powodu obliczonych Panu wyjątkowo bardzo niskich cen i szczupłego zysku przy artykułach moich, jeszcze dłużej kredytu udzielić Panu nie mogę.

Spodziewam się, że Pan okoliczności te uwzględnić zechce i zaoszczędzi sobie niepotrzebnych kosztów i nieprzyjemności, a tem samem uchyli i mnie od podjęcia energiczniejszych kroków.

Z poważaniem

Karol Wysocki.

Odpowiedzi na upomnienia.

Nieraz trudno jest kupcowi dotrzymać wyznaczonego na uiszczenie się terminu, w takim razie zmuszonym jest dla zachodzących trudności prosić wierzyciela o odroczenie terminu spłaty. Trudności mogą mieć najrozmaitsze powody: już to że odbyt na towar znacznie się zmniejszył, a z tego powodu brak odpowiednich zasobów pieniężnych lub też że dłużnik nie mógł na czas ściągnąć swych pretensji od innych. W podobnym wypadku obowiązkiem jest dłużnika donieść o tem wierzycielowi, prosić go o uchylenie zapłaty aż do pewnego czasu i podać powody, które go do tego kroku zniewalają, oświadczyć gotowość do zapłacenia odpowiednich procentów i przyrzec wierzycielowi w przyszłości punktualniejsze regulowanie swych zobowiązań.

(Wzór) Brodnica, dnia . . . . . .

Wielmożny Pan
Karol Wysocki
Czersk.

Listy Pańskie o uregulowaniu długu mego pozostawiłem bez odpowiedzi, ponieważ oczekiwałem wpłynięcia różnych zaległości, których spłaty przypadały w obecnym czasie.

Trudność, z jaką odbieram moje zaległości, zastój w interesie i straty, które poniosłem, usprawiedliwią mnie przed Panem, gdy ośmielę się prosić niniejszem o odroczenie terminu spłaty długu mego aż do . . . .

Mam nadzieję, że Pan do prośby mej przychylić się raczy, ponieważ dotąd zawsze punktualnie zobowiązaniom moim sprostałem. W przyszłości starać się będę o to, aby z zobowiązań moich w wyznaczonych terminach się uiszczać.

Z poważaniem
J. Kucharski.

Przesłanie rachunku bieżącego (Kontokorrentu).

W interesach kupieckich jest zwyczajem, że dostawca po upływie pewnego czasu przesyła odbiorcy swemu wyciąg rachunku bieżącego. Celem tego jest z jednej strony powiadomienie odbiorcy o stanie jego zobowiązań, z drugiej strony ułatwienie wzajemnego obliczenia się na przyszłość i liczenia się od tejże chwili z jedną tylko sumą t. j. z saldem (pozostałością lub nadwyżką), które obaj za wzajemnem porozumieniem się przenoszą na nowy rachunek.

Ostrowite, dnia . . . .

Wielmożny Pan
Roman Wróblewski.
Srem.

W załączeniu przesyłam Panu wyciąg rachunku za ubiegłe półrocze. Uprzejmie proszę wykazane tamże saldo w kwocie

zł. 478,30 na moją korzyść

po sprawdzeniu zgodności równobrzmiąco z księgami mojemi na nowy rachunek przenieść.

Polecając się nadal w razie zapotrzebowania łaskawym względom, pozostaję, zawsze skory do usług,

z uszanowaniem

Stefan Korcz.

Odpowiedź! Srem, dnia . . . . .

Wielmożny Pan

Stefan Korcz

Ostrowite

W przesłanym mi wyciągu rachunku mego zachodzą następujące pomyłki:

1) brakuje bonifikacji, przyznanej mi listem Pańskim z dnia . . . . jako odszkodowanie na stawione Panu do dyspozycji 50 miechów cukru w kwocie zł 75,—
2) za zwrócone dnia . . . . 50 miechów należy mi się wedle umowy po gr 60 za miech zł 30,—

Razem zł 105,—

na moją korzyść.

Saldo wynosi wedle wyciągu Pańskiego zł 478,30
Od kwoty tej odchodzą powyższe dyferencje zł 105,00

pozostaje więc na korzyść Pańską tylko zł 373,30

Którą to kwotę przeniosłem na nowy rachunek z dniem 1-go stycznia 192...

Z poważaniem

Roman Wróblewski.

100.000,-

KSIĄŻKI POWIEŚCIOWE DLA MŁODZIEŻY I STARSZYCH

— **Chata Wuja Tomasza.** Powieść z życia murzynów w Stanach Ameryki Północnej w opracowaniu dla młodzieży, 420 stronnic druku, w formacie 12 × 16 ctm., z licznemi rycinami, mocno oprawna . . . . Cena 1,75

Wedł. Wł. Anczyca. **Robinson Kruzoe,** czyli przygody młodzieńca angielskiego na dalekim świecie, 378 stronnic druku, w formacie 12×17 cmt., z licznemi obrazkami, mocno oprawna, wydanie II . . . . Cena 1,50
nieoprawna, tylko broszurowana . . . . „ 1,20

Jakób Bojko. **Dwie dusze.** Wydanie IV, wyszło poraz pierwszy w Krakowie, potem w Warszawie, w Ameryce, nareszcie na Pomorzu. Książka napisana z ludzi dla ludzi, winna być czytana przez wszystkich, zawiera 64 stron druku w formacie 13 × 21 ctm., broszurowana . Cena 0,32

W. L. Jagielski. **Pułk Czwarty.** Powieść historyczna z czasów powstania listopadowego r. 1830, wydanie II, 120 stron druku w formacie 12 × 19 ctm., broszurowana, z ilustr. na okładce . . . . Cena 0,45

Mieczysława Steczkowska. **Ksiądz Mackiewicz,** bojownik za wiarę i wolność. Powiastka historyczna z powstania roku 1863. Broszura, zawierająca 54 str. druku w formacie 13 × 19 ctm., z licznemi obrazkami. . . . . . . Cena 0,48

Czejad. **Loango,** krwawy mściciel murzyński. Opowieść z życia murzynów niewolników. Książka ładnie oprawna z kolorową okładką, 68 str. druku, w uniwersalnym formacie Wydawnictwa 11 × 15 ctm. . . . . . . Cena 0,75

— **Kat z Elbląga,** powieść historyczna z czasów krzyżackich według ówczesnych kronikarzy. Książka ładnie oprawn. z kolorową okładką, 40 str. druku, w uniwersalnym formacie Wydawnictwa 11 × 15 ctm. . . . . . . Cena 0,55

S. Slepowroński. **W kraju mężnych Burów,** czyli przygody młodych Polaków w Transwalu, podług powieści Barfussa. Wydanie II, z licznemi obrazkami, ładnie broszurow., 142 str. druku, w formacie 13×19 ctm. Cena 1,00

Wacław Niezabitowski. **Przez śniegi i pożogę,** czyli przygody dzieci polskich w drodze do kraju. Powieść z czasów wojen ostatnich. Wydanie I, 168 stron druku w formacie 14×22 ctm., broszurowana (Wydanie drugie ozdobne i ilustrowane w przygotowaniu) . . . . Cena 1,00

— **Przygody poszukiwaczy złota na północnym krańcu Ameryki.** Opowiadanie dla ludu polskiego, broszura, 112 stron druku, z ilustracjami, wydanie II . . . . Cena 0,50

Leon Sobociński. **I koń by zapłakał,** humoreska na tle współczesnym. 48 stron druku, format 14 × 22 ctm, broszur. . . . . Cena 0,30

KSIĘGARNIA NAKŁADOWA WIKT. KULERSKIEGO (GAZETA GRUDZIĄDZKA) GRUDZIĄDZ - TUSZEWO

SPECJALNA BIBLJOTECZKA I

K. Wł. Wojcicki. **Klechdy.** Starożytı dowe. Wydanie II, nadzwycza gato ilustrowane przez sły K. Górskiego, oprawne, 192 14 × 20, ctm. cztery obrazki ilustracyjnych i piękna kolor

Łucjan Siemieński. **Podania i legend** lorowej okładce, 14 obrazków druku, w formacie 14 × 20 ct

Czejad. **Wierny sługa.** Powieść z c sów. W tej samej książce pow w Ameryce Północnej. Książka zawiera 48 stron druku w formacie 13 ½ × 20 ctm., w ślicznej kolorowej okładce i z rycinami w tekście . . . . Cena 0,40

Bajki z Wszechświata. Wspaniale ilustrowane książeczki powieściowe z piękną kolorową okładką przeznaczone specjalnie dla młodzieży. Do nabycia ośm tomików razem lub pojedyńczo, każdy tomik za tylko 0,25

Ks. J. A. Łukaszkiewicz. **Królobójcy w Polsce.** Zarys historyczny, bardzo ciekawa książka . . . . Cena 0,40

Hiszpanka. Interesująca powieść, bruszurowana, 90 str. druku, w formacie 10×13½ ctm. . . . . Cena 0,20

Czytanki Przyjaciela Dziatwy, z ładnymi i licznymi obrazkami, 80 str. druku. Wydane ku rozrywce i nauce naszych maluczkich . . . . Cena 0,50

Nowości.

Jan Tadeusz Wróblewski. **Roby i Popsuje,** powieść współczesna na tle stosunków w Państwowych Zakładach Graficznych Wyd. II . . . . Cena 4.00

Czartowski Zamek. Powieść kozacka z czasów dawnej Rzeczypospolitej, 40 str. druku w uniwersalnym formacie 11×15 ctm. . . . . Cena 0,55

Według J. I. Kraszewskiego opracował ks. Jaroszewski. **Szwedzi w Częstochowie.** Powieść historyczna z czasów panowania Jana Kazimierza, 48 str. druku, w uniwersalnym formacie 11×15 ctm. . . . . Cena 0.60

Według Coopera opracowała M. J. Zaleska. **Pogromca zwierza.** Powieść dla młodzieży, 112 str. druku, w uniwersalnym formacie 11×15 ctm. . . . . Cena 1.00

Czejad. **Wśród dzikich Australji.** Powieść z życia osadników europejskich wśród czarnych Australji, zawierająca 32 str. druku, w formacie 13½×20 ctm., w pięknej kolorowej okładce . . . . Cena 0.25

Czejad. **W kraju Masajów.** Powieść osnuta na tle walk z Masajami. 32 str. druku, w formacie 13½×20 ctm., w pięknej kolorowej okładce . . . . Cena 0,25

Czejad. **Na indyjskich stepach.** Powieść o przygodach białych z Indjanami. — W drugiej części: Przygoda myśliwego w Labradorze, razem 32 str. druku, w formacie 13½×20 ctm. w pięknej kolorowej okładce i 2 ryc. w tekście. Cena 0,25

KSIĘGARNIA NAKŁADOWA WIKT. KULERSKIEGO (GAZETA GRUDZIĄDZKA) GRUDZIĄDZ-TUSZEWO